

Hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong thời đại chuyển đổi số

12:45 27/10/2025

Chuyển đổi số đang trở thành xu thế tất yếu trong bối cảnh kinh tế toàn cầu ngày càng số hóa. Đối với các doanh nghiệp nhỏ và vừa (DNNVV) tại Việt Nam, chuyển đổi số không chỉ là cơ hội để nâng cao năng lực cạnh tranh, mà còn là yêu cầu sống còn trong thời kỳ hội nhập sâu rộng.

Tuy nhiên, quá trình triển khai chuyển đổi số trong các doanh nghiệp nhỏ và vừa vẫn gặp nhiều thách thức, trong đó có những thách thức về mặt pháp lý và cần thiết có những giải pháp thiết thực nhằm thúc đẩy chuyển đổi số bền vững trong khu vực doanh nghiệp này.

DNNVV chiếm gần 98% tổng số doanh nghiệp tại Việt Nam, là lực lượng quan trọng trong phát triển kinh tế số. Chuyển đổi số không còn là một lựa chọn mà đã trở thành yêu cầu tất yếu để các doanh nghiệp tồn tại và phát triển bền vững.

Cần nâng cao nhận thức và kỹ năng pháp lý số cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa. Ảnh: VGP/DA

Quá trình chuyển đổi số mang lại nhiều lợi ích đối với doanh nghiệp, đặc biệt là DNNVV. Khi ứng dụng chuyển đổi số, sự liên kết thông tin giữa các bộ phận trong doanh nghiệp được kết nối trên nền tảng một hệ thống công nghệ đồng nhất, giúp giải quyết các vấn đề ngay khi xảy ra như: Phản hồi của khách hàng, sản lượng hàng giảm, nhu cầu của khách hàng...

Tuy nhiên, do quy mô nhỏ, năng lực tài chính - quản trị hạn chế khiến DNNVV chưa tiếp cận trước các yêu cầu pháp lý mới nảy sinh trong thời đại chuyển đổi số, cũng như trước các thách thức và cơ hội trong kỷ nguyên mới.

Theo Cục Phổ biến, giáo dục pháp luật và Trợ giúp pháp lý, Bộ Tư pháp, các vấn đề pháp lý nổi bật đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa đó là: Pháp luật về dữ liệu cá nhân và bảo mật thông tin. Đây là một trong những thách thức pháp lý lớn nhất đối với DNNVV. Trong quá trình kinh doanh, các doanh nghiệp này thường xuyên thu thập, lưu trữ và xử lý dữ liệu cá nhân của khách hàng (tên, số điện thoại, địa chỉ, lịch sử mua hàng), nhân viên và đối tác...

Bên cạnh đó, DNNVV còn gặp vấn đề pháp lý về hợp đồng điện tử và chữ ký số. Khi xảy ra tranh chấp, việc thu thập bằng chứng từ các giao dịch điện tử và chứng minh tính hợp lệ của hợp đồng có thể phức tạp hơn so với hợp đồng giấy. Hiện nay, DNNVV gặp khó khăn trong xác lập, lưu trữ, và xử lý tranh chấp phát

sinh từ hợp đồng điện tử do thiếu kiến thức pháp lý và công cụ số hóa phù hợp.

Ngoài ra, các DNNVV hoạt động kinh doanh trên các sàn thương mại điện tử, mạng xã hội (Facebook, Zalo, Tiktok) và website riêng đặt ra những yêu cầu pháp lý đặc thù.

Trong môi trường số, vi phạm sở hữu trí tuệ như sao chép nội dung, sử dụng trái phép phần mềm, logo... trở nên phổ biến. DNNVV vừa là đối tượng vi phạm vừa là nạn nhân, nhưng thường thiếu khả năng nhận diện và xử lý vi phạm...

Cần nâng cao nhận thức và kỹ năng pháp lý số

Do vậy, để tăng cường tiếp cận pháp luật và nâng cao nhận thức và kỹ năng pháp lý số, thông qua các tập huấn nội bộ, thuê chuyên gia pháp lý, tham gia các khóa đào tạo ngắn hạn... DNNVV có thể tra cứu văn bản pháp luật qua Cổng thông tin điện tử, sử dụng dịch vụ công trực tuyến, sử dụng các dịch vụ pháp lý trực tuyến: <https://vbpl.vn/Pages/portal.aspx>; <https://luatvietnam.vn/>; <https://thuvienphapluat.vn/>; <https://aitracuuluat.vn/>; <https://caselaw.vn/>.

Đồng thời, cần xây dựng quy trình quản lý tuân thủ pháp luật; thường xuyên theo dõi và phát hiện các hành vi vi phạm trên các nền tảng số để có biện pháp xử lý kịp thời.

Ngoài ra, DNNVV cần đầu tư vào các giải pháp công nghệ bảo mật, phần mềm quản lý tuân thủ. Cần nhắc làm việc với các chuyên gia, luật sư chuyên về pháp luật số để được tư vấn chiến lược và giải quyết các vấn đề phức tạp để tăng năng lực cạnh tranh...

Đối với cơ quan quản lý nhà nước thì cần tiếp tục đơn giản hóa thủ tục: Ban hành các hướng dẫn chi tiết, đơn giản và dễ hiểu hơn về các quy định pháp luật số, đặc biệt dành cho các DNNVV. Triển khai các chương trình hỗ trợ pháp lý miễn phí hoặc chi phí thấp, tổ chức các khóa tập huấn về pháp luật số và an toàn thông tin cho DNNVV. Tăng cường công tác kiểm tra và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm pháp luật trên môi trường mạng để tạo ra một môi trường kinh doanh an toàn, lành mạnh cho các doanh nghiệp.

Có thể thấy, chuyển đổi số không chỉ là thách thức công nghệ hay kinh tế, mà còn là thách thức pháp lý đối với DNNVV. Nếu chủ động thích ứng, biết tận dụng các công cụ và chính sách hỗ trợ, doanh nghiệp sẽ không chỉ tuân thủ hiệu quả mà còn khai thác được các lợi thế từ môi trường số. Việc hoàn thiện hệ sinh thái pháp lý hỗ trợ DNNVV trong chuyển đổi số là nhiệm vụ cần thiết, đồng thời cũng là một đòi hỏi cấp bách để thúc đẩy một nền kinh tế số phát triển bền vững,

công bằng và an toàn.

Theo chinhphu.vn